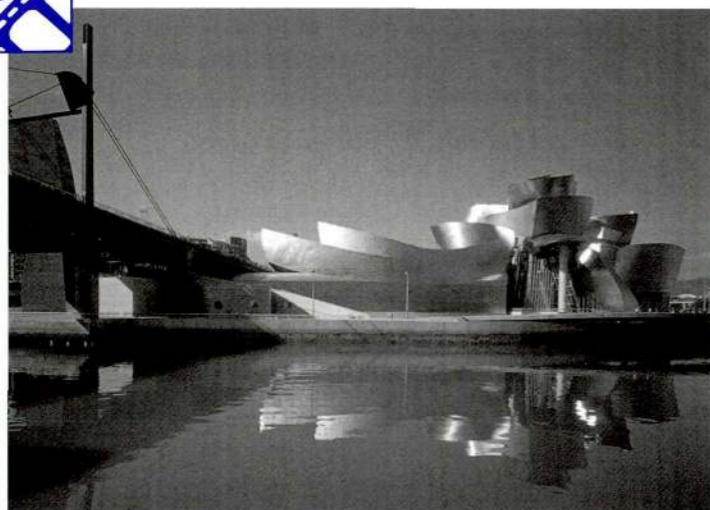

Anem d'art

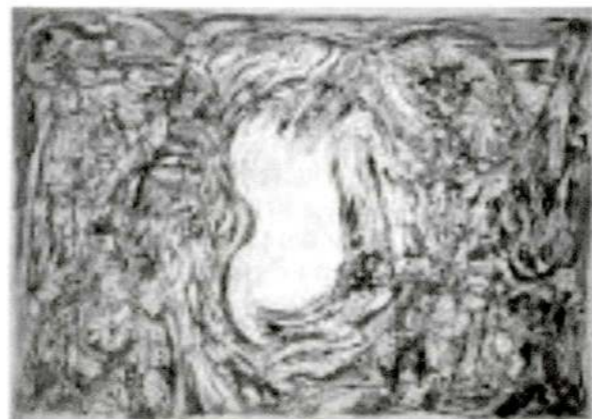
Museu Guggenheim Bilbao
Avinguda Abandoibarra, 2
48001 Bilbao Bizkaia
De dimarts a diumenge: de 10.00 a 20.00 h

Des del 14/06/2011 fins al 08/01/2012

Abstracció pictòrica, 1949-1969: seleccions de les col·leccions Guggenheim

Plantejada principalment amb fons de la col·lecció de la Solomon R Guggenheim Foundation i del Museu Guggenheim Bilbao, aquesta exposició explora els corrents més importants de l'art americà i europeu durant les dècades de 1950 i 1960, revelant les sorprenents afinitats sorgides en l'art de tots dos continents. Als Estats Units, la postguerra suposa l'aparició de la primera avantguarda amb influència internacional, amb el desenvolupament de moviments com l'expressionisme abstracte, la pintura de camps de color i el pop art a Europa. Per la seva banda, el Grup Cobra el Taquisme i l'Informalisme compartiren la tendència de l'expressionisme abstracte a rebutjar les formes tradicionals de composició en favor d'una pintura més gestual. Artistes destacats de l'exposició són Jackson Pollock, Willem de Kooning, Ellsworth Kelly, Robert Rauschenberg, Karel Appel, Alberto Burri, Antoni Tàpies, Yves Klein, Jean Tinguely i Piero Manzoni, entre altres.

Pierre Alechinsky (Bruselles, 19 d'octubre de 1927). De 1944 a 1948, Alechinsky estudia a l'École Nationale Supérieure d'Architecture et des Arts Décoratifs de la Cambre a Brussel·les, mostrant especial interès per les tècniques d'il·lustració de llibres i tipografia. Durant aquesta època descobreix l'obra d'Henri Michaux, de Jean Dubuffet i dels surrealistes. Comença a pintar el 1947 i es relaciona amb artistes com Louis van Lint, Jan Cox i Marc Mendelson. Va conèixer el poeta Christian Dotremont, un dels membres fundadors del Grup Cobra, unint-se Alechinsky el 1949. Participa en la primera exposició internacional del grup a Amsterdam. Comença a col·laborar amb Karel Appel i altres membres. Després de la dissolució del grup es trasllada a París el 1951, on estudia tècniques de gravat, entrant en contacte amb diversos surrealistes, coneixent Alberto Giacometti, Bram van Velde, Víctor Brauner i al cal·ligrafista japonès Shiryu Morita. És així mateix a París on presenta la seva primera exposició en solitari el 1954. Ha treballat amb Wallace Ting, sempre mantenint estrets vincles amb Christian Dotremont així com amb

1 Pierre Alechinsky
Disparaître, 1959

Solomon R. Guggenheim Museum, Nova York.

André Breton. La seva reputació internacional va continuar al llarg dels anys 70. El 1994 li fou concedit el títol de doctor honoris causa de la Universitat Lliure de Brussel·les. Pintor i gravador belga l'obra reuneix característiques de l'expressionisme i el surrealisme. Posseeix un vigorós estil, expressiu i pròxim a l'abstracció, des de mitjans dels anys seixanta, prefereix treballar amb materials més immediats i fluids que l'oli, com la tinta o els acrílics.

2 Yves Klein
La grande Anthropométrie bleue, 1960
Guggenheim Bilbao Museoa.

Yves Klein (Niça, 28 abril 1928 – París, 6 juny 1962). Fill de pintors. Des de l'any 1942 fins al 1946 Klein va estudiar a l'Escola Nacional de la Marina Mercant i a l'Escola Nacional de Llengües Orientals. En aquesta època, va començar la seva amistat amb Arman Fernández i Claude Pascal, i va començar a pintar. Klein va compondre la seva primera simfonia monòtona l'any 1947. Entre els anys 1948 i 1952, va viatjar a Itàlia, Gran Bretanya, Espanya i Japó. L'any 1955 va fixar la seva residència permanent a París, on li van dedicar una exposició individual al Club des Solitaire. Les seves pintures monocromàtiques van ser objecte d'exposicions a la Galeria Cloetta Allendy i la Galeria Iris Clert, a París, el 1946. Va ser un artista considerat com una important figura dins del moviment neodadaisme. En molts dels seus treballs Klein cobria amb pintura blava una sèrie de models femenines i les estampava contra la tela deixant així la imprecisa del cos nu de les models sobre la tela, usant-les com si fossin "pinzells vivents". Aquest tipus de treball rep el nom

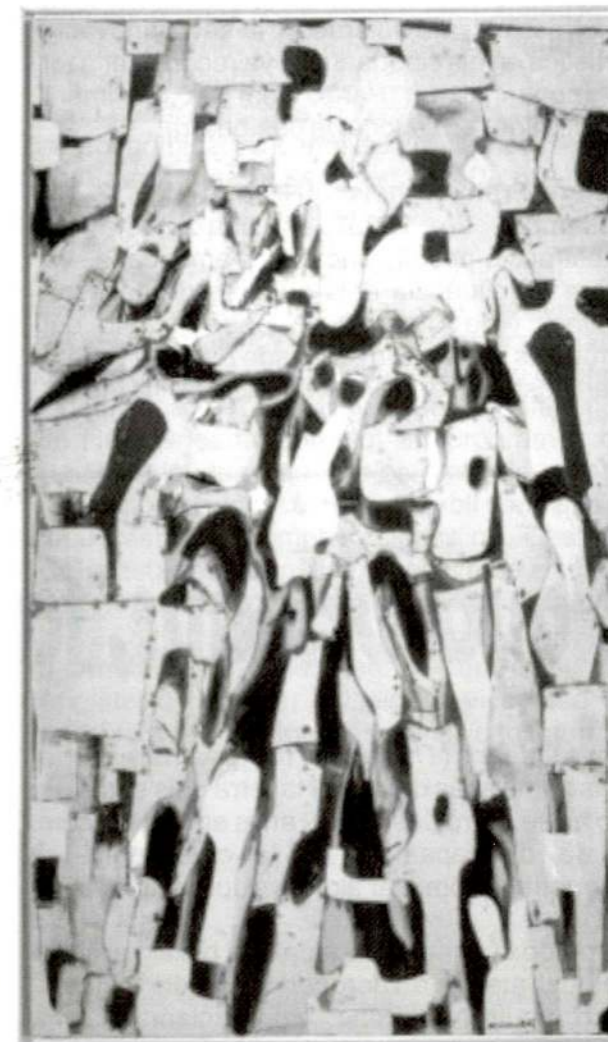
3 Conrad Marca-Relli
Warrior, 1956

Solomon R. Guggenheim Museum, Nova York.

d'antropometria. Altres pintures que segueixen aquest mètode de producció inclouen les "gravacions" de pluja que Klein feia conduint sota la pluja a 110 quilòmetres per hora amb una tela.

Conrad Marca-Relli (Boston, 5 de juny de 1913 - Parma, 29 d'agost de 2000).

Quan tenia tretze anys, Marca-Relli i els seus pares es van traslladar a Nova York. El 1930 va estudiar a la Cooper Union durant un any. Més tard es va mantenir treballant per a la Works Progress Administration, primer com a professor i després amb les divisions de pintura mural del Federal Art Project. Durant aquest període obtingué la Medalla Logan de les Arts. Conrad Marca-Relli va servir en l'exèrcit dels Estats Units durant la Segona Guerra Mundial. Després de la guerra, es va unir al Downtown Group. Va estar activament implicat en el món artístic d'avantguarda en el Greenwich Village. El 1949 Conrad Marca-Relli va estar entre els fundadors del Club d'Artistes. Va ser triat pels seus companys artistes per exhibir la seva obra en l'exposició del carrer Novè que va tenir lloc el 1951. Els primers paisatges urbans de Marca-Relli, bodegons, temes circenses i motius

4 Helen Frankenthaler
Canal, 1963

Solomon R. Guggenheim Museum, Nova York.

arquitectònics, són una reminiscència del pintor surrealista italià Giorgio de Chirico. La paleta apagada i austeritat arquitectònica d'aquests quadres van crear un sentiment de solitud i buit típic dels surrealistes. Al llarg de la seva carrera, Marca-Relli va crear *collages* d'escala monumental. Combinar pintura a l'oli amb el *collage*, emprant colors intensos, superfícies trencades i esquitxadures expressionistes. Experimenta també amb materials metàl·lics i vinil. Al llarg dels anys, els *collages* van desenvolupant una simplicitat abstracta, evidenciada pel negre o colors ombrívols i formes rectangulars aïllades contra un fons neutre. Conforme la seva carrera progressava, es va distanciar de l'Escola de Nova York. Va viure i va treballar en molts països arreu del món.

Marca-Relli va ensenyar a la Universitat de Yale des de 1954 fins 1955 i des de 1959 fins a 1960, i a la Universitat de Califòrnia a Berkeley. Pertanyent a la primera generació d'artistes de l'Escola de Nova York (expressionisme abstracte), la seva innovació artística en els cinquanta es va reconèixer a tot el món, incloent París, com un moviment artístic líder en l'època de postguerra.

Helen Frankenthaler (Nova York, 12 de desembre de 1928) és una artista de l'abstracció postpictòrica nord-americana. Va rebre la influència dels quadres de Jackson Pollock i de Clement Greenberg, amb qui també es va veure involucrada en el moviment d'art abstracte de 1946-1960. Era la filla menor

d'un magistrat del Tribunal Suprem de l'estat de Nova York. Va estudiar a l'Escola Dalton amb Rufino Tamayo i també en el Bennington College de Vermont. Més tard es va casar amb el també pintor Robert Motherwell. Introdueix la tècnica de pintar directament a la tela sense preparar, de manera que el material absorbeix els colors. Diluïa molt la pintura a l'oli amb trementina o querosè, de manera que el color mullés la tela. Aquesta tècnica coneguda, com *soak stain*, va ser adoptada per altres artistes.

Josep Manel Simó Gombau

Nova Orleans, la terra dels somnis?

Nova Orleans (*The land of the dreams*), la terra dels somnis, és de veritat la terra dels somnis? No ho sé. Però des de fa 9 anys em seveix com a via d'escapament de la crua realitat i permetre'm somniar almenys durant uns dies.

Recordo la primera vegada que hi vaig arribar. Tot just aterrar a l'aeroport i descobrir el seu nom: Louis Armstrong. Vaig exclamar: "Ooh

wow!". Curiosament aquesta és una exclamació i el títol d'una cançó d'un altre il·lustre desconegut de Nova Orleans: Roy Montrell. Era de nit, un autobús -o *shuttle*, com els hi diuen allà- m'havia de portar al meu destí, al barri de Mid City Lanes. Una vegada a la parada el conductor del *shuttle* va cridar: "Mid City!!".

Ja era aquí, vaig dir-me: "Bé, anem a veure què hi trobem". Era fosc, no hi havia massa il·luminació, però la poca llum deixava veure una silueta d'un personatge curiós davant meu: un home corpulent, amb ells cabells arrissats i pantalons d'anar a jugar bàsquet. Amb una mica de por, per què no dir-ho, vaig avançar cap a aquell desconegut i li vaig preguntar si sabia on era el Rock'n' Bowl. Aquell home parlava amb monosíl·labs i molt directament, la veritat és que intimidava una mica. La conversa va anar més o menys així:

- Bones, sap on és el Rock 'n' Bowl?
- Per què?
- Perquè hi he d'anar.
- Per què?
- Perquè m'he de trobar amb algú.
- Per a què?
- Perquè hi fan un festival que es diu Ponderosa Stomp.

En aquell moment l'estrany personatge va dir-me: "William, benvingut a casa, sóc el Dr. Ike (organitzador del Ponderosa Stomp)". Com havia sapigut a l'hora que arribaria? Com sabia qui era jo? És igual, eren preguntes sense resposta. Era l'home que buscava.

D'això farà deu anys, la veritat és que aquella estranya manera de trobar-nos no tindria res a veure amb la nostra relació fins avui. El Dr. Ike i la Sam, la seva dona, visitarien Barcelona fa dos anys i juntament amb la meua parella vam acompanyar-los per ensenyar-los les meravelles de la capital catalana i sobretot les obres de Gaudí.

La meua feina a Nova Orleans és intentar ajudar en tot el que pugui a aquell home que s'havia entossudit a fer un festival de rock and roll amb els músics més importants i a la vegada menys reconeguts, els que anomenem els *unknown heroes* o els músics que estan darrere dels coneguts, els que fan la feina i gairebé no són reconeguts, vaja.

Dr. Ike (organitzador del Ponderosa Stomp), Guillem Tàrtalo (*Ilerknight*) i Duane Eddy

La meua tasca com a *researcher* (buscador d'informació i documentació) era trobar els músics i fer-los contactar amb el Dr. Ike. La llista dels artistes que he conegut durant aquests anys és immensa i l'oportunitat d'haver-ho pogut fer, impagable. Cal dir que tots els diners que es recauden dels concerts van a parar a una fundació d'una clínica que atén els músics (com sabeu, als Estats Units fins ara no hi havia Seguretat Social i veurem si al final n'hi haurà!). I aquesta fundació serveix per a donar prestigi a músics oblidats i ajudar-los econòmicament amb els problemes mèdics que arran de la seva edat -70, 80, 90 i excepcionalment algú de més de 100- tenen dia a dia.

Els castellanoparlants diuen que "*no eres de donde naces, sino de donde paces*"; que voleu que us digui, tot i ser lleidatà em sento de New Orleans, allò és casa. Havia sentit a parlar molt de New Orleans, sobretot als programes de Radio 3 del Juan de Pablos, però -la veritat- com a bon aficionat al rock and roll creia que el meu destí era Memphis. Doncs no. Després d'una estada a Tennessee, vaig veure clar que perteneixia a la Louisiana més profunda. A Nova Orleans. Ho vaig tenir clar quan, visquen a Anglaterra, cada vegada que deixava Anglaterra per anar a Lleida o viceversa ho considerava un viatge més, sense cap trauma.

"Casa meua" a New Orleans, la caseta del llac a Mid City Lanes, on tots els problemes desapareixen

Dr. Ike amb alguns dels músics que ha ajudat

Ara la cosa era diferent, quan aterrava o deixava l'aeroport de Louis Armstrong. Plorava. Em sabia greu deixar Nova Orleans i a l'aterrar-hi sospirava com si m'alliberés. He tingut el mateix sentiment totes les vegades que hi he anat, bé totes no, l'última, el passat

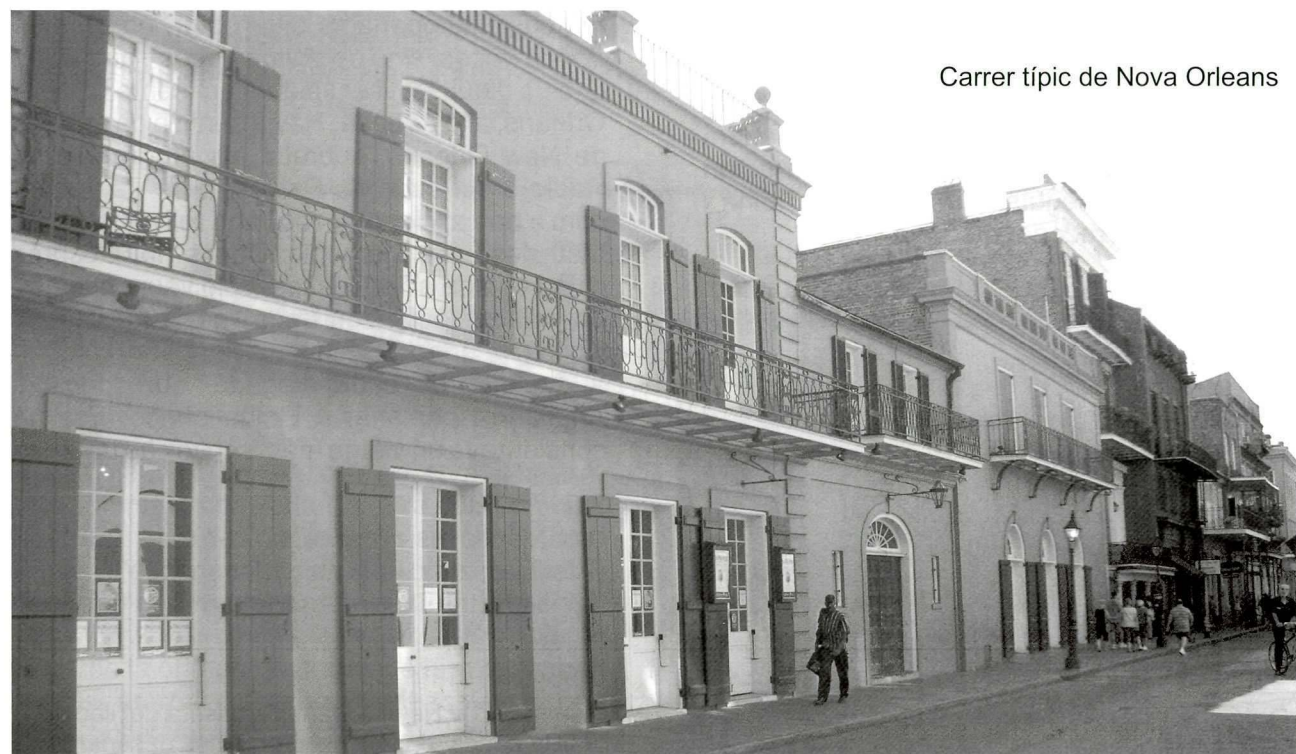
setembre, vaig tenir el plaer d'anar-hi amb la que fins fa poc era la meva xicota i, la veritat, tant a l'aterratge com a l'hora de marxar les llàgrimes no hi van aparèixer.

Una de les coses que més m'agraden de Nova Orleans és que tal com diuen ells: allà no hi ha estrangers, tots són d'allà i tots som benvinguts. A l'últim viatge vam tenir l'ocasió de comprovar-ho quan els jugadors de rugby d'Atlanta es van imposar davant els Saints de Nova Orleans (una espècie de Barça-Madrid) i el carrer Bourbon, un dels més famosos i concorreguts de gent, estava ple de gent amb samarretes vermelles (Atlanta) i blanques (Nova Orleans) i sense cap aldarull, una mica impensable que passi aquí a casa nostra.

Ja fa mesos que estem recopilant noms per a la desena edició del Ponderosa Stomp, aquesta ha de ser especial, ja són 10 anys i el festival comença a ser bastant reconegut. Una vegada més comença el compte enrera, la nostra feina donarà els seus fruits els dies del festival. Malauradament la meua parella ja no hi serà i suposo que serà tot com abans, tornaran les llàgrimes i una vegada més em sentiré a casa. I ara penso, és de veritat Nova Orleans la terra dels somnis? Comproveu-ho vosaltres mateixos. Per si de cas, a mi no em desperteu i deixeu-me somiar.

Guillem Tàrtalo
(Ilerknight)

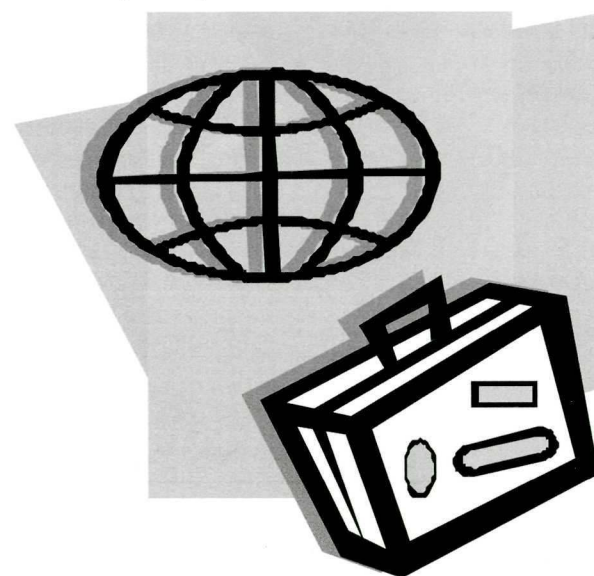
Carrer típic de Nova Orleans

Parlem d'amor

Hola amics, ja tornem a ésser en una nova edició d'*El Nou Pinetell*, i un altre cop arriba aquest raconet de *Parlem d'amor*. És un sentiment que no cansa i en manca tant!

Un lloc bonic per cercar-lo és viatjant. Jo per sort he viatjant bastant: Londres, Cuba, Mèxic, Brasil, Tailàndia, Nova York, Egipte, Turquia... Sabeu la quantitat d'amor que es pot donar en els viatges? Doncs molt. Al company que li costa baixar de l'autocar, que es mareja i li dónes una pastilleta del mareig, aquell petit gest del company que et veu passar-les magres amb la maleta i amorosament t'ajuda - jo sort n'he tingut de molts-, aquella camaraderia durant una setmana... Viatjant se'ns obre la ment, l'ànima, l'esperit s'omple d'experiències que enriqueixen la nostra vida. Recordo Egipte, la baixada del Nil, esplendorós, immens. Quan vàrem arribar al gran sorral prop de les piràmides, vaig veure una extensió tan gran i un cel tan blau, que de sobte em vaig quedar sense alè. Quan vaig reaccionar sabeu què vaig veure? Doncs un gran país que necessitava molt d'amor, i de pa per menjar. Està ple d'egipcis venent *souvenirs*, d'altres amb camells esperen ser llogats per donar un tomb... Pensament: comprem? Doncs sí. Em vaig avituallar per així dir-ho de tota mena de postals, punts de llibre, piràmides de marbre... que sé jo. Per tal d'ajudar-los m'ho hagués endut tot, però per desgràcia amb el que jo em vaig gastar devien menjar alguns dies. Tinc una anècdota. Anàvem tot passejant i no es veia canalla enlloc, "que estrany" -vaig pensar-, però no li vaig donar importància, ja que com l'àrab és una cultura tan diferent... De sobte se m'apropa un nen petit, un de sol em demana almoina i jo em poso la mà a la butxaca i li dono

unes monedes, va marxar corrent com un llamp i es va amagar darrere un drap brut que era la porta de casa seva. De cop i volta no sé d'on però em vaig veure envoltada d'uns quinze nens demanant-me, no sabia on ficar-me; ja ens varen avisar els guies que no els donéssim res ja que eren capaços de matar-se entre ells, per robar-s'ho. Però veia tanta misèria que no me'n vaig saber estar. La policia els va dispersar ràpidament. I jo vaig pensar: "Quan d'amor que manca, Déu meu!"

Segona anècdota, la veritat és que no em va fer cap gràcia perquè va ésser una manca d'amor total. Fèiem cua per entrar en una piràmide, la gent que ja en sortia anaven dient: "És preciós!". I com sempre hi ha innocents al món, una jo mateixa, doncs cap dins. Si als pocs metres d'entrar hagués pogut tornar enrere ho hauria fet sense dubtar-ho un segon. El passadís era estretíssim i havies de caminar cap endavant fins arribar on es suposa que hi havia una tomba tant si volies com si no sense escapatòria. Anàvem baixant per una rampa estreta, amb el sostre baix, i havíem de caminar encongits; la calor era insuportable, semblava que et mancava l'aire per respirar i que t'ofegaves. De sobte evidentment un home en un racó jeia desmaià, mentre la seva dona li feia vent com podia amb un ventall. "No mireu i continueu avall caminant!" - va dir algú-.

No sabeu com em vaig sentir, però què és aquesta manca d'amor? I total per a què, us ho prometo, quan vàrem arribar a la tomba era una pedra buida, sense res; no era ni bonic. Una de les meves companyes em va dir: "Diuen que si toques el mur i demanes un desig l'obtindràs". Jo me la vaig mirar i li vaig dir: "Toca, toca, que jo el que toco és el dos".

Quan vaig sortir hi havia gent que em preguntava què tal, com és, què hi ha... I els vaig dir la veritat, que si algú tenia problemes de claustrofòbia no hi entrés. Molts em van escoltar i m'ho van agrair. Van rebre el meu

